

Надольська Ю.А.,

Вишнева-Ільїна К. С.

Мелітопольський державний

педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

КРЕАТИВНІ ФОРМИ РОБОТИ З ДИКТАНТАМИ НА УРОЦІ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Нові підходи до вивчення німецької мови вимагають диференційного підходу до вибору змісту, креативних форм і методів навчання, і цьому, певною мірою, сприяє впровадження у навчально-виховний процес нестандартних форм проведення занять.

Як відомо, навчальна інформація сприймається більш ефективно, коли подається у цікавій формі. Зміни видів завдань, уміле керування навчальним процесом сприяють розвитку креативних здібностей учнів на уроці, стимулюють у них пізнавальний інтерес та мотивують до вивчення німецької мови. Запорукою цьому виступає один із ефективних засобів підвищення мовної та письмової підготовки – нетрадиційний диктант.

Диктант на уроці з німецької мови – це комплексна вправа, що окрім орфографії, сприяє формуванню усного й писемного мовлення, розвитку креативності, співпраці, гумору, фіксації інформації під час ознайомлення з новою лексикою, використанню складних граматичних конструкцій для виразності та концентрації, записування скриптів при вивченні фонетики, структурно-композиційного оформлення і логічно-послідовного викладання думок під час аудіювання, а також аргументуванню, аналізуванню та узагальненню інформації [1, с. 7]. Зважаючи на це вчителів необхідно креативно підходити до подачі матеріалу учням на уроці.

У своїй науковій розвідці ми спробуємо окреслити креативні форми подачі диктанту на уроці німецької мови та розглянемо методику запропонованих диктантів на прикладах.

До диктантів, метою яких є закріплення мовних знань з граматичної теми «Präpositionen mit Dativ und Akkusativ» у невимушений спосіб, під час комунікації ми можемо запропонувати диктанти-малювання. Під час вивчення зазначеної теми учням потрібно на основі почутого тексту (акцентується увага на прийменниках) намалювати малюнок, а потім описати те, що намалювали. Це дає змогу удосконалити лексичну компетентність, перевірити її правопис та виробити мовленнєві вміння і навички. Наприклад:

Auf diesem Bild sieht man im Vordergrund einen See. Auf dem See ist ein kleines Boot. Im Boot sitzen ein Mann und ein Kind. Um den See herum geht eine Familie mit einem Hund spazieren. Neben dem See liegt ein Dorf.

In der Mitte des Dorfes gibt es eine Kirche. Links von der Kirche steht das Rathaus. Hinter dem Rathaus ist ein Restaurant. Innerhalb des Dorfes gibt es einen Fußballplatz. Um den See herum gibt es eine kleine Straße. Auf dieser Straße gibt es einen Unfall: ein Fahrradfahrer ist in einen Baum gefahren. Rechts neben dem Dorf ist ein kleiner Berg. Am Berg steht eine alte Burg [1, с. 8].

Цю форму роботи можна використати і при вивченні цифр на уроці німецької мови. Учні отримують розкреслений в клітинку лист паперу – копію шахової дошки. Під диктовку вчителем цифр та їх спрямування направлення учні повинні знайти правильну комбінацію та накреслити риску, наприклад A1, B 8, J 12 тощо. У кінцевому результаті повинен з'явитися малюнок. Форма роботи – індивідуальна.

Під час вивчення лексичних явищ можна запропонувати диктант-асоціацію. Він сприяє активізації розумової діяльності та креативного мислення учнів. Спонтанність, графічний прийом систематизації матеріалу, швидкість думок та розташування їх у певному порядку виступає головною дією для ефективного розвитку спілкування, вдосконаленню вміння дискутувати та аргументувати свою думку. Наприклад, при вивченні лексичної теми „Mein bester Freund“ учням пропонується дати відповідь на питання „Was machen Freundschaft für Sie aus?“, використавши при цьому асоціації. Ключове слово – „Freundschaft“, завдання для учнів – записати асоціації, які виникають

при зазначеному слові, які потім з'єднуються лініями навколо основного слова. Після цього, вчитель диктує слова-прикметники, що стосуються ключового слова, а учні повинні внести їх у таблицю, розділивши на „позитивні“ та „негативні“, після цього скласти міні-вислів (5-6 речень) на зазначену тему.

Удосконалити лексичну компетенцію учнів з теми „Im Supermarkt“ можливо при написанні бліц-диктанту „Скажи одним словом“. Учитель диктує лексичні значення слів, які учні повинні відгадати та записати одним словом. Цю форму роботи можна використовувати на різних етапах вивчення німецької мови. Для полегшення завдання, вчитель може заздалегідь написати слова, які потрібно відгадати на дошці, або проговорити їх та дати переклад тощо. Такий диктант можна асоціювати зі лексичним словниковим диктантом. Ця форма роботи сприяє закріпленню лексичних одиниць. Наприклад:

- ein Stück Papier, auf dem Dinge notiert sind, die man erkaufen soll; Notizzettel (der Einkaufszettel);
- Behälter aus Metall, in dem etw. zum Trinken ist (die Getränkedose);
- pflanzliche Substanz mit besonderem Aroma - z.B. Satz, Pfeffer (die Gewürz);
- Wettbewerb der Konkurrenten um den kleinsten Preis (der Preiskampf);
- eine Ware zum Sonderpreis; reduzierter Verkaufspreis (das Sonderangebot).

Таким чином, креативні форми роботи з диктантами на уроках німецької мови заохочують учнів до засвоєння навчального матеріалу, уможливають заміну нудної й одноманітної орфографічної вправи комплексною вправою навчально-розважального характеру, стимулюють їхню мотивацію, створюють ситуацію успіху, сприяють самовираженню, підвищують творчу активність та ініціативу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Nadolska Y., Fesenko I. Dictation as a means of intensification of students' cognitive and learning activity in German class /Scientific Development of new Eastern Europe. Riga: Baltija Publishing, 2019. P. 7-10.